

Korte mededelingen

AGAATVLINDERRUPS EET PIEPSCHUIM

Op 11 januari 2002 belde mevrouw K. van Dulmen Krumpelman uit Den Haag met de mededeling dat een rups een isolatiewand van polystyreen (piepschuim) in haar huis aan het verorberen was. Het geluid dat de vretende rups maakte was zo intens dat haar aandacht hierdoor getrokken werd. Het telefoontje was geïnspireerd door enerzijds het angstige voorgevoel van nog meer rupsen - en dus nog meer schade - en anderzijds de nieuwsgierigheid of zoiets wel vaker gebeurde. Inmiddels had ze de rups in een glazen potje met wat basilicumblaadjes gestopt. Het diertje at hier goed van. Verklaringen voor dit bijzondere gedrag die me te binnen schoten waren: 1. als er niets meer aan plantaardig materiaal te vinden is starten rupsen soms met een noodverpopping. Voor het maken van een geschikte verpoppingplaats gebruiken ze wel vaker vreemd materiaal, zoals papier of watten; 2. er zijn experimenten gedaan waarbij op inert materiaal als filtreerpapier voedingsstoffen of secundaire plantenstoffen werden aangebracht om voor- of afkeur van rupsen te toetsen. Als er niets anders te eten is blijkt er soms bereidheid te bestaan om van dat materiaal, zonder enige voedingswaarde, toch te eten. Dat de rups inderdaad van het piepschuim had gegeten, en niet alleen maar een gat had geknaagd, blijkt uit de (acht) wittige keuteltjes die in gevangenschap werden geproduceerd. Na toevoeging van de basilicumblaadjes veranderde de kleur in zwart en werd het formaat een stuk groter.

Op 14 januari ontving ik de rups die zich nog steeds te goed deed aan basilicumblaadjes en er gezond uitzag. Als voedsel is naast de basilicum een kunstmatig dieet aangeboden dat we voor selectie-experimenten met *Spodoptera exigua* gebruiken. Ook dit dieet viel in de smaak. De rups begon er direct van te eten en verpopte zich negen dagen later. Het stuk piepschuim waaraan hij gevreten had (dikte 9 mm) liet in een hoek een gat zien van 1,5 bij 1,5 cm, niet vreselijk groot maar in elk geval groot genoeg om in te verpoppen.

Het was niet lastig om de rups te determineren als de groene vorm van de agaatvlinder (*Phlogophora meticulosa*) met het typerende omgekeerde V-patroon van donkere strepen en dorsaal een lichtgekleurde lengtestreep. De agaatvlinderrups wordt in ons instituut wel gebruikt als generalistische herbivoor om de betekenis van afweerstoffen van planten te testen. Steiner (1997) meldt dat de rups, die in vrijwel alle maanden van het jaar aangetroffen kan worden, op zeer verschillende voedselplanten leeft, van adelaarsvaren tot eik, inclusief gekweekte tuinplanten.

Ed van der Meijden

Instituut voor Ecologische en Evolutionaire Wetenschappen
Universiteit Leiden
Postbus 9616
2300 RA Leiden

Steiner A 1997. Die Schmetterlinge Baden-Württembergs. Band 6, Nachfalter 4. Ulm.

Geaccepteerd 5 maart 2002

Summary

Angle shades eating polystyrene

A case is reported in which a caterpillar of an angle shades *Phlogophora meticulosa* was noisily consuming polystyrene in the wall of a house. The caterpillar had actually consumed the polystyrene isolation, as was proven by the white frass. Only after green leaves were offered the frass changed into larger and blackish droppings. The caterpillar was successfully raised into an apparently healthy butterfly on a green diet.

Rectificatie

In this journal I have reported the presence of *Saprinus georgicus* Marseul in South Australia (Kanaar 1997). The study of recently obtained material from Australia has learnt me that this record was based on misidentification. In fact the specimens mentioned in that publication belong to the very closely related species *S. cupreus* Erichson. The presence of this species in New South Wales has already been reported by Dahlgren (1971). The species is widely dispersed on the Australian continent. Besides the specimens from South Australia I have specimens at my disposal from the Northern Territories (two localities) and Northern Queensland (Ather-ton, Mareeba). *Saprinus georgicus* has to be removed from the list of Australian species.

References

- Dahlgren G 1971. Zur Taxonomie der Gattungen *Saprinus*, *Hypocaccus* und *Zorius* (Col. Histeridae). Entomologisk Tidskrift 92: 43-53.
- Kanaar P 1997. *Saprinus georgicus*, new to the Australian fauna (Coleoptera: Histeridae). Entomologische Berichten 57: 42.
- P. Kanaar
Jan van Ruusbroecklaan 31
2343 JM Oegstgeest
misterhister@hetnet.nl